

Evaluatie één locatie regel voor de gastouderopvang

Een online onderzoek in opdracht van het
ministerie van OCW

Uitgevoerd door: Intomart GfK bv

Uw contact: Tom van Dijk en Kim Versluijs

Tel.: +31 (0)35-6258411 / Fax: +31 (0)35-6246532

E-mail: tom.van.dijk@gfk.com en kim.versluijs@gfk.com

Projectnummer: 24333

Datum: 2 juni 2010

© **Auteursrecht voorbehouden**

Niets uit dit document mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale verwerking of anderszins, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de hiervoor genoemde instanties.

INHOUD

	Pagina
Management Summary	5
Hoofdstuk 1. Inleiding	7
Hoofdstuk 2. Achtergrondkenmerken en organisatie van opvang	9
2.1 Inleiding	9
2.2 Achtergrondkenmerken van de respondenten	9
2.3 Organisatie van de gastouderopvang in december 2009	9
2.4 Gastouderopvang voortgezet in 2010?	10
Hoofdstuk 3. Hinder van de één locatie regel	11
3.1 Inleiding	11
3.2 Soort en mate van de hinder door één locatie regel	11
3.3 Welke vraagouders ondervinden hinder?	12
3.4 Opleidingseisen	13
Hoofdstuk 4. Draagvlak voor de één locatie regel	15
4.1 Inleiding	15
4.2 Waardering van enkele nieuwe regels	15
4.3 Toelichting bij een negatieve beoordeling van de één locatie regel	16

BIJLAGEN:

- 1. Onderzoeksverantwoording**
- 2. Vragenlijst**
- 3. Tabellen**

Management Summary

Op 1 januari 2010 is nieuwe wetgeving ingegaan om de kwaliteit van de gastouderopvang te verhogen, misbruik terug te dringen en de betaalbaarheid van de regeling te garanderen. In april en mei 2010 deed Intomart GfK in opdracht van het ministerie van OCW onderzoek naar de hinder die vraagouders ondervinden van één van de nieuwe regels voor de gastouderopvang: de één locatie regel. Doel van het onderzoek is om vast te stellen hoe groot het aandeel vraagouders is dat feitelijk hinder ondervindt van de één locatie regel, wat de kenmerken zijn van deze groep en hoe vraagouders de één locatie regel en enkele andere regels in het kader van de nieuwe wetgeving voor de gastouderopvang waarderen. De resultaten van het onderzoek worden gebruikt om de Kamer te informeren.

Het onderzoek is afgenomen onder 3.150 vraagouders die in december 2009 gebruik maakten van gastouderopvang en daarvoor kinderopvangtoeslag ontvingen.

Uit het onderzoek blijkt dat maar weinig vraagouders hinder ondervinden van de één locatie regel. In totaal maken 21 van de 3150 ondervraagde vraagouders (1%) geen gebruik meer van gastouderopvang vanwege de één locatie regel. De 47 andere vraagouders met hinder van de één locatie regel hebben een nieuwe gastouder gevonden, of brengen hun kinderen nu op een andere locatie onder.

Aan de hand van het evaluatieonderzoek kunnen wij concluderen dat zeer weinig vraagouders hinder ondervinden van de één locatie regel. Slechts 1 procent van de ondervraagden heeft de gastouderopvang vanwege deze betreffende nieuwe regel moeten beëindigen. Er oordelen meer ouders neutraal tot positief (57%) over de één locatie regel dan negatief (43%).

Hoewel het niet direct tot de scope van dit evaluatieonderzoek hoort, krijgen wij uit de spontane reacties van de vraagouders op het onderzoek het idee dat gastouders meer moeite hebben met de opleidingseisen die gesteld worden. Gastouders dienen in het bezit te zijn van een geregistreerd certificaat Eerste Hulp aan Kinderen en een ervaringscertificaat of diploma mbo-2 Helpende (Zorg en) Welzijn te halen. Veel gastouders starten niet met het deskundigheidstraject, dit geldt met name voor gastouders die op hun kleinkinderen passen.

1. Inleiding

Op 1 januari 2010 zijn nieuwe regels ingegaan voor de gastouderopvang. De nieuwe regels zijn bedoeld om de kwaliteit en de betaalbaarheid van de gastouderopvang te garanderen en misbruik tegen te gaan. De nieuwe regels bestaan onder andere uit een verlaging van de maximale uurvergoeding, opleidingseisen voor gastouders, een controle van de geschiktheid van de opvanglocatie en registratie van gastouders in een landelijk register.

In opdracht van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft Intomart GfK een onderzoek rond deze nieuwe wetgeving uitgevoerd. Doel van het onderzoek is om vast te stellen hoe groot het aandeel vraagouders is dat feitelijk hinder ondervindt van de één locatie regel, wat de kenmerken zijn van deze groep en hoe vraagouders de één locatie regel en enkele andere regels in het kader van de nieuwe wetgeving voor de gastouderopvang waarderen. Gastouders mogen nog maar op één locatie opvang verzorgen. Voor gastouders die bij twee of meer gezinnen de gastouderopvang verzorgen, betekent dit dat zij zich moeten beperken tot één locatie. Voor vraagouders kan dit betekenen dat zij hun gastouder verliezen.

Methode

De doelgroep van het onderzoek bestaat uit ouders die in december 2009 gebruik maakten van gastouderopvang (zogenaamde vraagouders). De steekproef is getrokken uit een bestand met de gegevens van ontvangers van kinderopvangtoeslag van de Belastingdienst.

Binnen de steekproef is rekening gehouden met de verhouding ouders die enkel gebruik maken van gastouderopvang (83%) en ouders die zowel van gastouderopvang als van de crèche gebruikmaken (17%). Beide groepen hebben even goed gerepsondeerd, waardoor weging achteraf niet nodig is. Er werd gestreefd naar 2.500 waarnemingen, maar de uiteindelijke respons is 3.150 gecompleteerde interviews.

Alle geselecteerde ouders is een brief gestuurd met het webadres van de vragenlijst. Met een persoonlijk wachtwoord kon vervolgens toegang verkregen worden tot de vragenlijst. In de onderzoeksverantwoording wordt de respons nader toegelicht.

Opzet van het rapport

De opzet van het rapport is als volgt. In hoofdstuk 2 kunt u informatie vinden over de achtergrondkenmerken van de vraagouders en de wijze waarop ze nu gebruik maken van gastouderopvang. Hoofdstuk 3 gaat in de op de hinder die vraagouders hebben van de één locatie regel en op kenmerken van deze groep. Tenslotte komt in hoofdstuk 4 de mate van draagvlak onder vraagouders voor de één locatieregule aan de orde.

2. Achtergrondkenmerken en organisatie van opvang

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven wij hoe de vraagouders de gastouderopvang georganiseerd hebben en wat de achtergrondkenmerken van de vraagouders zijn.

2.2 Achtergrondkenmerken van de respondenten

Van de ondervraagden is een kwart man en driekwart vrouw, wat erop wijst dat de organisatie van de gastouderopvang met name bij de moeders van de kinderen ligt.

Maar liefst 47 procent van de respondenten heeft een HBO- of universitaire opleiding afgerond. Ondanks dat 17 procent van de respondenten niet kan of wil zeggen hoe hoog het bruto jaarinkomen is van het huishouden, laten de antwoorden van de andere respondenten zien dat zij meer verdienen dan gemiddeld (60% verdient boven modaal).

De respondenten wonen verspreid door Nederland, met een goede verdeling over stad en platteland en het noorden, zuiden, oosten en westen van Nederland.

2.3 Organisatie van de gastouderopvang in december 2009

Zoals reeds vermeld, hebben de twee groepen vraagouders (alleen gastouderopvang of gastouderopvang en crèche) ongeveer in gelijke mate gerespondeerd. De meeste vraagouders (81%) hebben hun kind(eren) alleen bij gastouders ondergebracht. De overige ouders doen dit bij zowel gastouderopvang als via de crèche.

De gastouder was in december 2009 in 47 procent van de gevallen de opa/oma van het kind/de kinderen. Vier op de tien keer werd de opvang verzorgd door een gastouder die men via het gastouderbureau had leren kennen. In het zuiden van het land is de gastouder vaker een opa of oma dan in de rest van het land (gemiddeld: 47%, zuid: 63%). Bij hoger opgeleide vraagouders is de gastouder minder vaak de opa/oma van het kind/de kinderen, namelijk in 41 procent van de gevallen tegenover 53 procent en 59 procent bij respectievelijk de midden en laagopgeleiden.

De 3.150 vraagouders hadden in december 2009 in totaal voor 5.541 kinderen (dat is gemiddeld 1,76 kinderen per ouder) gastouderopvang. Deze kinderen werden gemiddeld 22 uur per week opgevangen. Vraagouders hadden dus voor gemiddeld 38 uur per week kinderopvang (wanneer we de uren van de kinderen bij elkaar optellen). Vraagouders die hun kinderen laten opvangen door opa en oma gebruiken gemiddeld meer uren opvang per week dan vraagouders die hun kinderen laten opvangen door een gastouder die ze via een gastouderbureau hebben leren kennen (gemiddeld 8 uur per week meer).

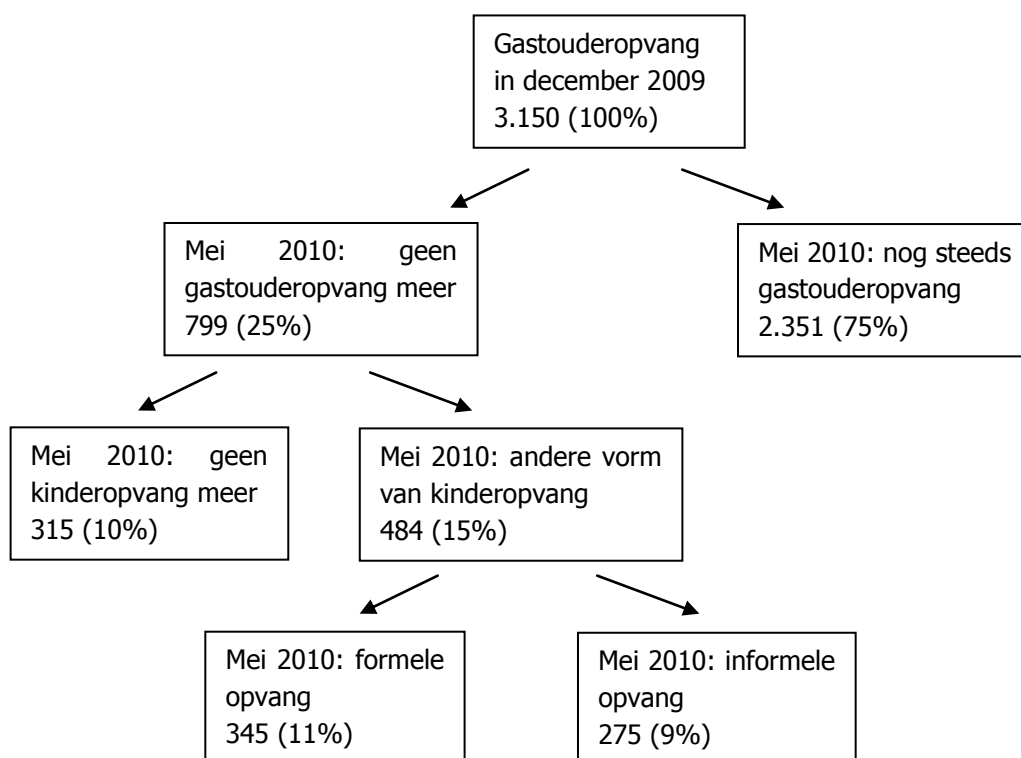
De gastouderopvang werd in december 2009 veelal verzorgd bij de gastouder thuis (71%). Bij ruim een kwart van de vraaggezinnen (26%) vond de opvang bij de kinderen thuis plaats. In de

overige gevallen (3%) werden de kinderen elders of afwisselend bij de vraagouder en bij de gastouder opgevangen.

2.4 Gastouderopvang voortgezet in 2010?

Wij hebben aan alle ouders die in december 2009 gebruikmaakten van gastouderopvang gevraagd of zij dat in mei 2010 nog steeds deden. Een kwart (25%) van de respondenten bleek dat niet meer te doen. Dit zijn met name ouders die de opvang in december 2009 lieten verzorgen door de opa en oma van de kinderen. Binnen die groep is de uitval maar liefst 32 procent. Door de uitval daalt het percentage ouders dat hun ouders of schoonouders inzet voor de gastouderopvang van 47 procent in december 2009 naar 43 procent in mei 2010.

De meeste mensen die geen gebruik meer maken van gastouderopvang zijn overgegaan op een andere vorm van kinderopvang. De rest van de ouders maken geen gebruik meer van kinderopvang. In onderstaand schema geven wij weer of en hoe de ouders die in december 2009 gastouderopvang hadden hun kinderen nu laten opvangen.

Omdat sommige ouders die geen gastouderopvang meer ontvangen, zowel van formele als van informele opvang gebruikmaken, tellen de aantallen in de onderste rij op tot een getal hoger dan het totaal van 484 ouders die nu een andere vorm van kinderopvang gebruiken.

3. Hinder van de één locatie regel

3.1 Inleiding

In het onderzoek is nagegaan in hoeverre vraagouders die in december 2009 gebruikmaakten van gastouderopvang hinder hebben van de één locatie regel. Zo kan de één locatie regel bijvoorbeeld tot gevolg hebben dat de gastouderopvang op een nieuwe locatie plaatsvindt, kinderen niet meer door dezelfde gastouder kunnen worden opgevangen of dat er helemaal geen gastouder meer beschikbaar is. Tevens wordt in dit hoofdstuk ingegaan op kenmerken van vraagouders die hinder hebben van de één locatie regel.

3.2 Soort en mate van de hinder door één locatie regel

In onderstaand overzicht is voor de hierboven beschreven situaties aangegeven hoe vaak deze voorkomen onder vraagouders als gevolg van de één locatie regel.

Figuur 3.1 *Overzicht van de hinder van de één locatie regel (totaal: n=3150)*

	Aantal vraagouders	% Vraagouders
Huidige situatie		
Maakt nu geen gebruik meer van gastouderopvang	N=21	1%
Kinderen worden nu door een andere gastouder opgevangen dan in december 2009	N=14	0,4%
Kinderen worden nu op een andere locatie opgevangen dan in 2009	N=29	1%
Situatie na september 2010		
Zal na 1 september 2010 geen gebruik meer van gastouderopvang maken	N=5	0,2%
Kinderen worden na 1 september 2010 niet meer door de huidige gastouder opgevangen	N=3	0,1%
Kinderen worden na 1 september 2010 niet meer op de huidige locatie opgevangen	N=2	0,1%
Totaal	N=68	2,2%

De mate waarin vraagouders hinder ondervinden van de één locatie regel is beperkt te noemen. In totaal zijn er 68 vraagouders die hinder hebben van de één locatie regel; het betreft hier twee procent van alle 3.150 ondervraagde vraagouders. Het meest komt voor dat kinderen nu op een andere locatie worden opgevangen dan in december 2009 het geval was (29 keer genoemd). Verder maakt op dit moment één procent van de geënquêteerde vraagouders als gevolg van de één locatie regel helemaal geen gebruik meer van gastouderopvang.

Een aantal van de ouders ondervindt op meer dan één manier hinder, waardoor de aantallen in bovenstaand overzicht optellen tot boven de 68. Zo kan het voorkomen dat wanneer kinderen door een andere gastouder worden opgevangen dit tevens op een nieuwe locatie is.

Vrijwel alle vraagouders die nu nog geen last hebben van de één locatie regel verwachten dat ook vanaf 1 september 2010 niet te doen. Slechts vijf respondenten verwachten vanaf 1 september 2010 de gastouderopvang te moeten stoppen vanwege deze specifieke beleidswijziging.

3.3 Welke vraagouders ondervinden hinder?

Vraagouders die hinder ondervinden van de één locatie regel kenmerken zich relatief vaker door onder meer het volgende.

- *Hogere opleiding (HBO/academisch).* Van de vraagouders die hinder ondervinden van de nieuwe regel is 66 procent hoog opgeleid, terwijl van alle ondervraagde vraagouders 51 procent hoog opgeleid is.
- *Woonachtig in grote steden en in het oosten van het land.* Van de vraagouders met hinder is achttien procent afkomstig uit de grote steden, van de totale groep is dat zeven procent. Verder komt een derde van de vraagouders (33%) met hinder uit het oosten van het land, normaal is dat een kwart (25%). Vraagouders met hinder komen relatief het minst uit het noorden van het land, namelijk zes procent van hen. Van de totale groep komt zeventien procent uit het noorden.
- *Opvang door anderen dan opa/oma.* Verder is het bij vraagouders die hinder hebben van de één locatie regel minder vaak de opa of oma die de gastouderopvang verzorgt. Dit is bij een derde van hen (34%) het geval, bij de totale groep vraagouders is het bij bijna de helft (47%) de opa of oma die de gastouder is.
- *Locatie gastouderopvang relatief vaak bij vraagouders thuis.* Bij ruim tweederde van de vraagouders die hinder van de één locatie regel ondervinden (69%) was de locatie van de gastouderopvang in december 2010 bij de vraagouders thuis. Bij de totale groep is dit veel minder het geval: bij 25 procent is de opvang thuis bij de vraagouders. Logischerwijs zullen vraagouders meer hinder hebben van de één locatie regel wanneer de opvang bij hen thuis plaatsvond, zeker wanneer hun gastouder bij meerdere gezinnen thuis de gastopvang verzorgde.

Tevens zijn er indicaties dat vraagouders die intensief (de opvang van alle kinderen bij elkaar bedraagt meer dan 40 uur per week) gebruik maken van gastouderopvang vaker hinder ondervinden van de nieuwe regel dan vraagouders die minder dan 40 uur gastouderopvang krijgen. Dit verschil is echter niet significant.

Andere kenmerken zoals geslacht, bruto jaarinkomen, type kinderopvang (gastouderopvang versus gastouderopvang en crèche), aantal kinderen waarvoor gebruik wordt gemaakt van gastouderopvang hangen niet samen met het wel of niet hinder hebben van de één locatie regel. Ook of de vraagouders in de stad of op het platteland wonen maakt niet uit voor de hinder van de één locatie regel.

3.4 Opleidingseisen

Het behoort niet direct tot de scope van dit onderzoek, maar uit de open antwoorden op de vraag waarom vraagouders geen gebruik meer maken van gastouderopvang blijkt dat vraagouders met name hinder ondervinden van de opleidingseisen. Veel gastouders hebben geen tijd, geen interesse, geen behoefte of geen fut om zich te kwalificeren. Bovendien zien zij er geregeld het nut niet van in, aangezien zij vaak al geruime tijd als gastouder functioneren of zelf kinderen grootgebracht hebben.

"Mijn gastouder wilde niet alle cursussen gaan volgen."

"Gastouders moeten ook ineens gediplomeerd zijn, terwijl ze zelf prima kinderen opgevoed hebben en altijd op kinderen passen. belachelijk."

Met name opa's en oma's zien er (in overleg met de vraagouders) van af zich te kwalificeren. Dit blijkt onder andere uit de volgende antwoorden:

"De opa en oma's hadden geen zin/tijd om een opleiding te gaan volgen."

"Schoonmoeder heeft geen zin in die cursussen!!!"

"Oma moet een opleiding volgen. dit kost haar 500 euro. mocht ze haar opleiding niet voor september halen, dan moeten wij alles aan de belasting terugbetalen. dit risico kunnen we niet nemen."

"Geen EHBO en certificaat, oma is 69, heeft daar geen zin meer in."

"Ik vind het belachelijk dat er opleidingen nodig zijn voor opa's en oma's om via een gastouderbureau op hun kleinkinderen te passen. zij hebben vroeger zelf ook kinderen opgevoed en daar is ook niks mis mee gegaan."

Voor vraagouders en gastouders zijn de nieuwe opleidingseisen een veel groter struikelblok dan de één locatie regel.

4. Draagvlak voor de één locatie regel

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt gekeken hoe groot het draagvlak is voor de één locatie regel onder vraagouders. Aan de vraagouders is gevraagd om van enkele regels te zeggen of ze dit een positieve of negatieve verandering vinden.

4.2 Waardering van enkele nieuwe regels

In onderstaand overzicht is weergegeven hoe vraagouders oordelen over enkele nieuwe regels voor de gastouderopvang.

Figuur 4.1 *Draagvlak enkele nieuwe regels voor de gastouderopvang (n=3150)*

	(zeer) positief	neutraal	(zeer) negatief
Locatie moet voldoen aan locatie-eisen	68%	21%	11%
Registratie goedgekeurde gastouders in landelijk register	66%	26%	8%
Hogere kwaliteitseisen voor gastouders	47%	17%	36%
Betaling moet via gastouderbureau	39%	33%	28%
Opvang nog maar op één locatie	27%	30%	43%
Risico op terugbetalen kinderopvangtoeslag	14%	17%	70%
Uurvergoeding omlaag	11%	24%	66%

Ruim de helft van de vraagouders (57%) oordeelt neutraal tot (zeer) positief over de één locatie regel. Over regels die eerder voordeel dan nadeel opleveren voor vraagouders zijn vraagouders vaker positief, zoals dat de locatie aan bepaalde eisen moeten voldoen, dat gastouders aan hogere kwaliteitseisen moeten voldoen en dat goedgekeurde gastouders in een landelijk register worden opgenomen. Regels die overwegend nadelig zijn voor vraagouders scoren duidelijk minder goed. Van de nadelige regels scoort de één locatieregel het minst negatief.

We zien geen verschil in de houding ten aanzien van de één locatie regel tussen bewoners van het platteland en de stad. Ook zien we geen regiogebonden verschillen.

Vraagouders oordelen significant positiever over de één locatie regel wanneer zij:

- lager opgeleid zijn. Van de laagopgeleiden oordeelt 41 procent (zeer) positief over de regel, bij de midden en hoog opgeleiden is dat respectievelijk 32 procent en 21 procent.
- minder dan 40 uur per week gebruik maken van gastouderopvang. Van de vraagouders die 1 tot 40 uur per week gebruik maken van gastouderopvang is 28 tot 30 procent (zeer) positief, van de vraagouders die 40 uur of meer gebruik maken van gastouderopvang is minder dan een kwart hier (zeer) positief over (22%).
- vraagouders die gebruik maken van een gastouder via een gastouderbureau. Van hen is een derde (33%) (zeer) positief over de regel. Van vraagouders bij wie de opa of oma de gastouder is, is 22 procent (zeer) positief. Vraagouders bij wie iemand anders dan opa/oma of iemand via een gastouderbureau de gastouderopvang verzorgt, zijn ongeveer even positief (23%).
- uitsluitend gebruik maken van gastouderopvang (en niet een combinatie van gastouderopvang en crèche). Van de groep die uitsluitend gebruik maakt van gastouderopvang is 28 procent (zeer) positief, terwijl van de groep gastouderopvang en crèche combineert 22 procent (zeer) positief is.

4.3 Toelichting bij een negatieve beoordeling van de één locatie regel

Respondenten die negatief oordelen over de één locatie regel is gevraagd hun antwoord toe te lichten. Vraagouders vinden dat de één locatie regel beperkend is voor de flexibiliteit van zowel vraagouders als gastouders. Daarnaast hebben zij weinig begrip voor de één locatie regel omdat zij het nut er niet van inzien. Een paar voorbeelden om bovenstaande te illustreren.

"Aangezien mijn oppasouder maar op 1 kind past en als ik of mijn zoontje ziek is ze ook bij moeder thuis mijn kind verzorgen kan."

"Als de gastouder gekwalificeerd is en alle opvanglocaties voldoen aan de eisen, wat is dan het probleem? Lijkt me een totaal onzinnige regel en ik snap niet wat men hiermee beoogt te bereiken."

"Stel dat ik fulltime gastouder wil zijn, en er is een gezin dat graag 2 dagen bij haar eigen huis opvang nodig heeft, dat zou dan betekenen dat ik de andere dagen de kinderen niet meer in mijn eigen huis op mag vangen."

"Als een oma meerdere kleinkinderen heeft bij verschillende dochters, mag ze maar bij een adres oppassen."

"Organisatorisch kan het soms handiger zijn om bijv. op 2 locaties op te vangen. ik zie niet wat de meerwaarde van de regels is om maar op een locatie op te vangen."

"Omdat het tussen de middag voor mijn moeder makkelijker is als ze bij mij thuis kan zijn en na school bij haarzelf thuis."

"Beperkt de flexibiliteit, normaal oppas thuis, geen gesleep met kinderen, kinderen zijn in eigen omgeving, geen gesleep met bedden op slaappullen. Ik werk ook bij oproep 's nachts, wil dan overdag slapen en wil dan graag wel flexibiliteit: kinderen voor een aantal uur naar andere locatie (huis gastouder). Beide woningen voldoen aan de 'eisen', wat is dan het probleem????"

Onderzoeksverantwoording

Inleiding

In opdracht van het ministerie van OCW te Den Haag is van 22 april t/m 9 mei 2010 een onderzoek uitgevoerd onder ouders die gebruik maken van gastouderopvang voor hun kind(eren). Er zijn bijna 16.500 vraagouders uitgenodigd voor deelname aan de vragenlijst.

Het onderzoek had ondermeer ten doel inzicht te verkrijgen in het aandeel vraagouders dat feitelijk hinder ondervindt van de één locatie eis. De resultaten zullen gebruikt worden om de Kamer zo snel mogelijk na het meireces, maar in ieder geval voor de zomer, te informeren.

De vragenlijst is in nauw overleg met de opdrachtgever opgesteld en door Intomart GfK omgezet in een online vragenlijst (CAWI methodiek).

De beoogde respondenten hebben een uitnodigingbrief voor het onderzoek ontvangen. In de brief is het webadres opgenomen van de locatie van de vragenlijst. Door naar het adres toe te gaan en daar een uniek wachtwoord in te typen kan de respondent zelf via de computer de vragenlijst invullen. Er is geen vergoeding aan de respondenten uitgekeerd.

Het streven was om minimaal 2.500 vraagouders te ondervragen. Op 23 april hebben 16.410 vraagouders een brief ontvangen. De mensen die tot dan toe niet gerepsondeerd hadden, hebben op 1 mei een herinneringsbrief ontvangen. Uiteindelijk hebben 3.150 vraagouders de vragenlijst ingevuld.

Responsverantwoording

Aantal uitgestuurde uitnodigingen	16.410
Vragenlijst niet geopend	12773
Vragenlijst niet afgemaakt	227
Maakt geen gebruik van gastouderopvang	259
Uitnodigingsbrief retour	140

Aantal ingevulde vragenlijsten	3.150
Responspercentage	21%

In de rapportage is gestreefd naar een optimale afstemming tussen volledigheid en beknoptheid. In de bijlage is een exemplaar van de gehanteerde vragenlijst opgenomen. Ook is in de bijlage een tabellenuitdraai van alle gestelde vragen opgenomen.

Het totale aantal respondenten in dit onderzoek bedraagt 3.150. Dit aantal zal in verreweg de meeste gevallen voldoende zijn om betrouwbare uitspraken te kunnen doen. Toch kan het voorkomen dat een relatief groot lijkend verschil niet statistisch significant is; reden daarvoor is dat soms weinig personen een specifieke vraag heeft beantwoord (bijvoorbeeld door een selectie in de vragenlijst) om nog een betrouwbare uitspraak te kunnen doen. Het omgekeerde kan ook voorkomen; een ruime responsbasis kan ervoor zorgen dat een relatief gering verschil toch statistisch significant is.

Tenslotte

Het onderzoek is uitgevoerd door Intomart GfK, dat behoort tot de internationale GfK-groep. Het kwaliteitsmanagementsysteem van Intomart GfK is door Lloyd's gecertificeerd volgens de normen van NEN-EN-ISO 9001:2000. Daarnaast behoort Intomart GfK tot de eerste groep Nederlandse marktonderzoeksbureaus die het nieuwe ISO 20252 certificaat heeft ontvangen dat internationaal speciaal voor markt- en opinieonderzoek in het leven geroepen is. Intomart GfK is tevens actief lid van de MOA en ESOMAR, de Europese Vereniging voor Opinie- en Marketing Onderzoek en beschikt ook over de CKZ (Centrum Klantervaring Zorg) accreditatie.

BIJLAGE 2

Vragenlijst

Evaluatieonderzoek hinder van één locatie regel (CAWI)
Opdrachtgever: Ministerie van OCW
Projectnummer: 24333
Doelgroep: vraagouders die in dec 2009 gastouderopvang hadden
Beoogde netto n=2.500

S. Selectie van de doelgroep

In dit vraagblok selecteren we de doelgroep van het onderzoek.

S1. Maakte u in **december 2009** gebruik van kinderopvang in het kader van de Wet kinderopvang: een kindercentrum, buitenschoolse opvang of gastouderopvang?

1 ja

2 nee -> EINDE VRAGENLIJST

3 weet niet -> EINDE VRAGENLIJST

S2. Van welke vorm van opvang maakte u gebruik in **december 2009**?

1 een kindercentrum (kinderdagverblijf of buitenschoolse opvang) -> EINDE VRAGENLIJST

2 gastouderopvang

3 een kindercentrum (kinderdagverblijf of buitenschoolse opvang) én gastouderopvang

A. Hoe de kinderopvang in december 2009 was geregeld

Om een goed beeld te kunnen krijgen van de veranderingen, dienen we eerst in beeld te brengen hoe de gastouderopvang was geregeld in 2009.

A1. Wie verzorgde in december 2009 voor u de gastouderopvang? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. <MULTIPLE>

- 1 opa en/of oma van het kind/de kinderen
- 2 ander familielid
- 3 buurvrouw/buurman/vrienden
- 4 gastouder die ik via een gastouderbureau heb leren kennen
- 31 anders, namelijk ...

A2. Voor hoeveel kinderen maakte u in december 2009 gebruik van gastouderopvang?

- 1 1
- 2 2
- 3 3
- 4 4
- 5 5
- 6 6 of meer

A3. Hoeveel uur per week werden uw kinderen in december 2009 gemiddeld opgevangen?

- Kind 1:
- Kind 2:
- Kind 3:
- Kind 4:
- Kind 5:
- Kind 6:

Uren:
<INVULVELD> (waarde tussen 1 en 99)

A4. Op welke locatie werd de gastouderopvang verzorgd in december 2009?

- 1 bij mij thuis
- 2 bij de gastouder thuis
- 3 bij een andere vraagouder thuis
- 4 anders, namelijk ...

*B. Hoe de kinderopvang momenteel is geregeld
In dit vraagblok bekijken we hoe de mensen die in december 2009 van gastouderopvang gebruikmaakten, de kinderopvang momenteel geregeld hebben.*

<TEKSTBLOK>

Op 1 januari 2010 zijn er nieuwe regels ingegaan voor de gastouderopvang. Wij willen graag weten of u nog van gastouderopvang gebruik maakt.

B1. Maakt u op dit moment gebruik van gastouderopvang?

- 1 ja
- 2 nee

B.I Momenteel geen gastouderopvang meer

Selectie: indien B1=2 (momenteel geen gastouderopvang)

B2. Waarom maakt u geen gebruik meer van gastouderopvang? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. <MULTIPLE>

- 1 ik heb geen kinderopvang meer nodig (bijvoorbeeld omdat de kinderen nu ouder zijn of omdat u of uw partner niet meer werkt)
- 2 gastouderopvang kost bij mijn gastouderbureau meer dan 5 euro per uur, mijn eigen bijdrage in de kosten vind ik daardoor te hoog
- 3 mijn gastouder is gestopt en ik kan geen nieuwe gastouder vinden
- 4 mijn gastouder is gestopt en mijn kind(eren) gaat(n) naar een kindercentrum of buitenschoolse opvang
- 5 ik wil niet het risico lopen dat ik reeds ontvangen kinderopvangtoeslag moet terugbetalen
- 6 anders, namelijk ...

Selectie: indien B2 = 3 of 4 (gastouder is gestopt)

B3. Weet u waarom uw gastouder is gestopt? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. <MULTIPLE>

- 1 nee, ik weet niet waarom mijn gastouder is gestopt <SINGLE>
- 2 ja, omdat die verwacht de opleidingseisen niet te halen
- 3 ja, omdat die verwacht het certificaat Eerst Hulp aan kinderen niet te halen
- 4 ja, omdat die geen diploma of certificaat en/of EHBO certificaat WIL halen
- 5 ja, omdat de opvanglocatie niet voldoet aan de veiligheids- en hygiëne-eisen
- 6 ja, omdat die nog maar op één locatie gastouderopvang mag verzorgen
- 7 ja, het gastouderbureau heeft de relatie met de gastouder verbroken
- 8 anders, namelijk ...

Selectie: indien B1=2 (momenteel geen gastouderopvang)

B4. Maakt u op dit moment gebruik van een andere vorm van kinderopvang?

- 1 ja
- 2 nee

Selectie: B4=1 (nog wel kinderopvang)

B5. Van welke vorm van opvang maakt u op dit moment gebruik? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. <MULTIPLE>

- 1 ik maak gebruik van opvang in een kindercentrum voor 0-4 jaar
- 2 ik maak gebruik van naschoolse opvang
- 3 opa en oma, familie, burens of vrienden passen op, maar dit is niet meer geregeld via het gastouderbureau
- 4 anders, namelijk ...

B.II Momenteel wel gastouderopvang

Selectie: indien B1=1 (nu wel gastouderopvang)

B6. Waarom maakt u op dit moment gebruik van gastouderopvang? Er zijn meerdere antwoorden

mogelijk. <MULTIPLE>

Omdat:

- 1 ik en/of mijn partner flexibel werk hebben, per week op wisselende dagen
- 2 ik en/of mijn partner op tijden werken waarop er geen opvang is in een kindercentrum (voor 7 uur 's ochtends en na 7 uur 's avonds en/of in het weekend)
- 3 mijn kind speciale aandacht en/of zorg nodig heeft die in een kindercentrum niet gegeven kan worden
- 4 kleinschalige opvang mijn voorkeur heeft
- 5 bij mij in de buurt geen kindercentrum is gevestigd
- 6 anders, namelijk ...

Selectie: indien B1=1 (momenteel wel gastouderopvang)

B7. Worden uw kinderen opgevangen door dezelfde gastouder als in december 2009?

- 1 ja
- 2 nee

Selectie: indien B7=2 (nee)

B8. Waarom wordt de gastouderopvang niet door dezelfde gastouder verzorgd?

- 1 de gastouder is ermee gestopt, omdat die verwacht de opleidingseisen niet te halen
- 2 de gastouder is ermee gestopt, omdat die verwacht het certificaat Eerst Hulp aan kinderen niet te halen
- 3 de gastouder is ermee gestopt, omdat die geen diploma of certificaat en/of EHBO certificaat WIL halen
- 4 de gastouder is ermee gestopt, omdat de opvanglocatie niet aan de eisen voldoet
- 5 de gastouder mag nog maar op één locatie opvang verzorgen en heeft voor een andere locatie gekozen
- 6 ik (of mijn partner) was niet tevreden over de vorige gastouder
- 7 ik heb (of mijn partner heeft) een gastouder gevonden die beter bij ons gezin past
- 8 ik verwacht dat mijn vorige gastouder niet aan de eisen gaat voldoen en heb daarom een andere gastouder gezocht
- 9 anders, namelijk ...

Selectie: indien B1=1 (nu wel gastouderopvang)

B9. Worden uw kinderen op dezelfde locatie opgevangen als in december 2009?

- 1 ja
- 2 nee

Selectie: indien B9=2 (nee)

B10. Waarom wordt de gastouderopvang niet op dezelfde locatie verzorgd als in december 2009?

- 1 de oude locatie voldoet niet aan de locatie eisen
- 2 de gastouder mag de opvang nog maar op één locatie verzorgen en heeft een andere locatie gekozen
- 3 anders, namelijk ...

Selectie: indien B1=1 (nu wel gastouderopvang)

B11. Ontvangt u op dit moment kinderopvangtoeslag?

- 1 ja
- 2 nee
- 3 weet niet

Selectie: B3=6 of B8=5 (gastouder is gestopt vanwege 1 locatie regel)

B12. Weet u wat de gastouder die in december 2009 de opvang verzorgde nu doet?

- 1 nee, ik weet niet wat die gastouder nu doet
- 2 ja, die is bij een ander gezin gastouder
- 3 ja, die heeft een andere baan en is geen gastouder meer
- 4 ja, die gastouder is geen gastouder meer maar past gewoon op
- 5 ja, anders, namelijk ...

C. Verwachtingen voor de toekomst

In dit vraagblok kijken we bij vraagouders die nu gastouderopvang ontvangen hoe zij van plan zijn de opvang vanaf 1 september 2010 te organiseren.

Selectie: indien B1=1 (nu wel gastouderopvang)

<TEKSTBLOK>

Wij willen graag weten of u na **1 september 2010** ook nog gebruik maakt van gastouderopvang

Selectie: indien B1=1 (nu wel gastouderopvang)

C1. Verwacht u vanaf 1 september 2010 nog gebruik te maken van gastouderopvang?

- 1 ja
- 2 nee
- 3 weet niet

C.I Verwacht in september 2010 geen gebruik te maken van gastouderopvang

Selectie: C1=2 (verwacht in september 2010 geen gastouderopvang te gebruiken)

C2. Waarom verwacht u vanaf september 2010 geen gebruik meer te maken van gastouderopvang? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. <MULTIPLE>

- 1 ik heb dan geen kinderopvang meer nodig (bijvoorbeeld omdat u of uw partner dan niet meer werkt)
- 2 gastouderopvang kost bij mijn gastouderbureau meer dan 5 euro per uur, mijn eigen bijdrage in de kosten vind ik daardoor te hoog
- 3 mijn gastouder stopt en ik kan naar verwachting geen nieuwe gastouder vinden
- 4 mijn gastouder stopt en mijn kind(eren) gaat(n) naar een kindercentrum of buitenschoolse opvang
- 5 ik wil niet het risico lopen dat ik nog meer reeds ontvangen kinderopvangtoeslag moet terugbetalen
- 6 anders, namelijk ...

Selectie: indien C2 = 3 of 4

C3. Weet u waarom uw gastouder ermee stopt? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. <MULTIPLE>

- 1 nee, ik weet niet waarom mijn gastouder ermee stopt <SINGLE>
- 2 ja, omdat die verwacht de opleidingseisen niet te halen
- 3 ja, omdat die verwacht het certificaat Eerst Hulp aan kinderen niet te halen
- 4 ja, omdat die geen diploma of certificaat en/of EHBO certificaat WIL halen
- 5 ja, omdat de opvanglocatie niet voldoet aan de veiligheids- en hygiëne-eisen
- 6 ja, omdat die nog maar op één locatie gastouderopvang mag verzorgen
- 7 anders, namelijk ...

Selectie: indien C1=2 (verwacht in september 2010 geen gastouderopvang te gebruiken)

C4. Verwacht u in september 2010 gebruik te maken van een andere vorm van kinderopvang?

- 1 ja
- 2 nee
- 3 weet niet

Selectie: C4=1 (nog wel kinderopvang)

C5. Van welke vorm van opvang maakt u in september 2010 naar verwachting gebruik? Er zijn meerdere antwoorden mogelijk. <MULTIPLE>

- 1 ik maak waarschijnlijk gebruik van opvang in een kindercentrum voor 0-4 jaar
- 2 ik maak waarschijnlijk gebruik van naschoolse opvang
- 3 opa en oma, familie, burens of vrienden passen waarschijnlijk op, maar dit is niet meer geregeld via het gastouderbureau
- 4 anders, namelijk ...

C.II Verwacht in september 2010 nog wel gebruik te maken van gastouderopvang

Selectie: C1=1 (verwacht in september 2010 wel gastouderopvang)

C7. Verwacht u dat de kinderen in september 2010 door dezelfde gastouder worden opgevangen als nu?

- 1 ja
- 2 nee
- 3 weet niet

Selectie: indien C7=2 (nee)

C8. Waarom wordt de gastouderopvang in september 2010 naar verwachting door een andere gastouder verzorgd?

- 1 de gastouder stopt ermee, omdat die verwacht de opleidingseisen niet te halen
- 2 de gastouder stopt ermee, omdat die verwacht het certificaat Eerst Hulp aan kinderen niet te halen
- 3 de gastouder stopt ermee, omdat die geen diploma of certificaat en/of EHBO certificaat WIL halen
- 4 de gastouder stopt ermee, omdat de opvanglocatie niet aan de eisen voldoet
- 5 de gastouder mag nog maar op één locatie opvang verzorgen en kiest voor een andere locatie
- 6 ik (of mijn partner) is niet tevreden over de huidige gastouder
- 7 ik heb (of mijn partner heeft) een gastouder gevonden die beter bij ons gezin past
- 8 ik verwacht dat mijn huidige gastouder niet aan de eisen gaat voldoen en zoek daarom een andere gastouder
- 9 anders, namelijk ...

Selectie: C1=1 (verwacht in september 2010 wel gastouderopvang)

C9. Verwacht u dat de kinderen in september 2010 op dezelfde locatie worden opgevangen als nu?

- 1 ja
- 2 nee
- 3 weet niet

Selectie: indien C9=2 (nee)

C10. Waarom wordt de gastouderopvang in september 2010 naar verwachting niet op dezelfde locatie verzorgd als nu?

- 1 de huidige locatie voldoet niet aan de locatie eisen
- 2 de gastouder mag de opvang nog maar op één locatie verzorgen en zal voor een andere locatie kiezen
- 3 anders, namelijk ...

D. Draagvlak voor de één locatie regel

We vragen in dit vragenblok naar de beoordeling van enkele nieuwe regels, omdat we het draagvlak van de één locatie regel niet geïsoleerd willen te bevragen.

D1. Wij leggen u nu een aantal nieuwe regels voor. Wilt u voor elk daarvan aangeven wat u er van vindt?

ANTWOORDCATEGORIEEN:

Ik vind deze verandering:

- 1 zeer positief
- 2 positief
- 3 neutraal
- 4 negatief
- 5 zeer negatief

D1a. De maximale uurvergoeding is verlaagd van € 6,10 naar € 5,00 per kind per uur.

D1b. Vanaf 1 januari 2010 zijn er hogere kwaliteitseisen voor gastouders. Zij moeten een diploma (mbo-2 Helpende (Zorg en) Welzijn) of Certificaat Goed Gastouderschap hebben en in het bezit zijn van een certificaat Eerst Hulp aan kinderen.

D1c. U mag de gastouder niet rechtstreeks betalen, maar via een gastouderbureau.

D1d. De gastouder mag nog maar op één locatie opvang verzorgen.

D1e. Deze opvanglocatie dient te voldoen aan de locatie eisen.

D1f. Indien de gastouder niet voor 1 januari 2011 voldoet aan de nieuwe regels, dan moet u de in 2010 ontvangen kinderopvangtoeslag terugbetalen.

D1g. Goedgekeurde gastouders worden geregistreerd in een landelijk register.

Selectie: indien D1d = 4 of 5 (negatief over één locatie regel)

D2. Waarom bent u negatief over de regel dat de gastouder nog maar op één locatie opvang mag verzorgen?

<OPEN INVULVELD> (niet naderen, wel een bloemlezing in het rapport)

Z. *Enkele achtergrondgegevens*

Z1. Tot slot willen wij graag enkele achtergrondgegevens van u weten. Ik ben een...

- 1 man
- 2 vrouw

Z2. Wat was het totale bruto jaarinkomen van uw huishouden in 2009? Bruto jaarinkomen is de som van het fiscale inkomen + de winst van alle betaalde banen, uitkeringen en pensioenen die personen in het huishouden hadden in het jaar.

- 1 minimum (minder dan € 11.500)
- 2 beneden modaal (€ 11.500 – € 24.500)
- 3 bijna modaal (€ 24.500 – € 30.000)
- 4 modaal (€ 30.000 – € 36.000)
- 5 tussen 1 en 2 keer modaal (€ 36.000 – € 60.500)
- 6 twee keer modaal (€ 60.500 - € 72.000)
- 7 meer dan twee keer modaal (€ 72.000 of meer)
- 31 weet niet/ wil niet zeggen

Z3. Wat is uw hoogst **gevolgde** opleiding? Deze opleiding hoeft niet met een diploma te zijn voltooid.

- 1 geen onderwijs/basisonderwijs
- 2 LBO, VMBO (kader- en beroepsgerichte leerweg), VBO
- 3 MAVO, eerste drie jaar HAVO/VWO, MULO, ULO, VMBO (theoretische en gemengde leerweg)
- 4 MBO
- 5 HAVO/VWO (bovenbouw), WO- en HBO-propedeuse
- 6 HBO, WO-bachelor/kandidaats
- 7 WO-doctoraal/master

Z4. Wat is uw hoogst **voltooid** opleiding?

- 1 geen onderwijs/basisonderwijs
- 2 LBO, VMBO (kader- en beroepsgerichte leerweg), VBO
- 3 MAVO, eerste drie jaar HAVO/VWO, MULO, ULO, VMBO (theoretische en gemengde leerweg)
- 4 MBO
- 5 HAVO/VWO (bovenbouw), WO- en HBO-propedeuse
- 6 HBO, WO-bachelor/kandidaats
- 7 WO-doctoraal/master

Z5. Kunt u hier de vier cijfers van uw postcode intypen?
<voor koppeling van regio en stedelijkheid>

....

Hartelijk dank voor uw medewerking aan dit onderzoek.

BIJLAGE 3

Tabellen